

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Смерека Х. В., Жирська Г. Я.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Мета навчального предмета «Біологія» в сучасній загальноосвітній школі полягає і формуванні низки компетентностей, а також цілісного світогляду, екологічного способу мислення, здорового способу життя тощо. Тому дуже важливо розглядати шкільну біологію як компонент у загальній системі освіти та забезпечувати на уроках цього предмета реалізацію цілей загальної середньої освіти [1, с. 4].

Однією з актуальних проблем сучасної загальноосвітньої школи є активізація пізнавальної діяльності учнів. Оскільки предмет біологія містить досить складний матеріал для розуміння, то необхідно шукати такі форми роботи, які захоплять учнів у практичну діяльність із метою дослідження різноманіття проявів природи. Яскравим прикладом такої роботи є ігрова діяльність учнів в процесі вивчення біології. Адже саме ігрові методи впливають на розвиток логічного мислення, теоретичних знань і практичних умінь та навичок, самостійності та самоосвіти, колективного співробітництва.

Плідні думки про гру як метод навчання і виховання учнів різних вікових категорій знаходимо у науковій спадщині видатних педагогів-класиків К. Д. Ушинського, П. П. Блонського, М. І. Демкова, А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського та інших. Вони дійшли висновку про необхідність цілеспрямованого використання гри в будь-якому навчальному закладі [5, с. 110].

Гра – одна з найважливіших сфер у життєдіяльності дитини, разом із працею, навчанням, мистецтвом, спортом вона забезпечує необхідні емоційні умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості. Для педагога вона стає інструментом виховання, що дає змогу повністю враховувати вікові особливості дітей і підлітків, розвивати ініціативу,

створювати атмосферу розкнутості, самостійності, творчості та умови для саморозвитку [4, с. 372].

Гра на уроці є одним із методів активізації самостійної пізнавальної діяльності учня. До ігрової діяльності треба готуватися і дотримуватися декількох умов: навчальний матеріал повинен бути закладений у самій грі, мету, яка стоїть перед учнями треба їм оголосити у вигляді головного завдання, ввести елемент змагання на уроці [2, с. 46].

Дидактичні ігри бажано широко використовувати як засіб навчання, виховання й розвитку школярів. У будь-якій грі розвивається увага, спостережливість, кмітливість. У процесі гри в учнів виробляється звичка зосереджуватися, самостійно думати, розвивати увагу. Захопившись грою, діти не помічають, що навчаються [3, с. 47-48].

Гра насправді є серйозною спробою пошуку школярем суті речей, явищ, процесів та власного місця серед них. Навчальна гра надає особистості широку свободу для розвитку її творчих обдарувань. Вона створює умови певних життєвих чи навколишніх ситуацій, за якими людина поводить себе відповідно до отриманої ролі і особистих якостей. Гра будується на засадах свободи дій, яскравих емоцій, вимагає прийняття рішень. Розумно мотивована гра дозволяє учневі набути значного життєвого досвіду. Вона вчить дитину технологій пошуку шляхів розв'язання спочатку навчальних, а потім складних життєвих проблем, спонукає конструктивно сприймати навколишній світ, захищати власну та поважати альтернативну точку зору [2, с. 48].

Систематичне використання ігор підвищує ефективність навчання. На нашу думку, на уроках біології застосування гри є надзвичайно важливим, особливо в 6-7 класах. Оскільки учні 5 класу лише починають вивчати природничі науки на уроках природознавства, то для них матеріал досить цікавий і нескладний. А в 6 класі, коли починається, власне, вивчення біології, де дається вже більш важкий матеріал, потрібно робити урок цікавим, щоб у дітей не зник інтерес до науки. Тому використання ігрових методів надзвичайно необхідним у процесі вивчення біології в основній школі.

На основі наших спостережень можна зробити висновок, що використання дидактичної гри у формі ігрових моментів на уроці

сприяє розширенню кругозору учнів, стимулює пізнавальну активність, урізноманітнює сфери використання знань, вмінь і навичок на практиці, розвиває пам'ять, мислення, уяву, фантазію, творчі здібності тощо. Відтак, можна вважати, що використання дидактичної гри як форми заняття сприяє з'ясуванню учнями різноманітних взаємозв'язків у засвоєному матеріалі, його узагальненню і систематизації. Загалом, використання ігрових методів у навчанні, які дають змогу створити умови для тісної міжособистісної взаємодії, є одним із ефективних шляхів формування творчої особистості школяра.

Список використаних джерел

1. Задорожний К. М. Навчальні ігри на уроках біології. Х. : Основа, 2006. 120 с.
2. Воробйова С. Дидактичні ігри в процесі навчання. Рідна школа. 2002. №5. С. 46-49.
3. Жорник О. Формування пізнавальної активності учнів у процесі ігрової діяльності. Рідна школа. 2000. № 3. С. 37-39.
4. Загальна методика навчання біології: [навч. посібник] / І. В. Мороз та ін.; за ред. І. В. Мороза. К.: Либідь, 2006. 592 с.
5. Друзь З. В. Формування пізнавального інтересу імітаційно-ігровими засобами. Проблема імітаційно-ігрового підходу до організації навчального процесу у вищій школі. Кривий Ріг : КДПУ, 2001. С. 109-111.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ КОНТРОЛЮ ТА НАВЧАННЯ

Котляр Ігор, Мохун С. В.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

На даний час в навчальних закладах існують різноманітні форми і методи контролю знань учнів та студентів, які з'явилися на різних етапах розвитку суспільства. З усього різноманіття форм і методів контролю в даній роботі розглядаються педагогічні тести. Вони мають значні переваги, як перед психологічним тестуванням, так і перед традиційними